



PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 164/25

U Luxembourg 18. prosinca 2025.

Presuda Suda u predmetu C-417/23 | Slagelse Almennyttige Boligselskab, Afdeling Schackenborgvænge

Zabrana diskriminacije: Sud u vezi s danskim Zakonom o javnom stanovanju pojašnjava situacije koje mogu činiti diskriminaciju na temelju etničkog podrijetla

Cilj je danskog Zakona o javnom stanovanju smanjiti postotak obiteljskih javnih stanova u „područjima transformacije”. Ta su područja obilježena, među ostalim, činjenicom da je udio „imigranata i njihovih potomaka iz nezapadnih zemalja” tijekom posljednjih pet godina premašio 50 %. Na temelju tog zakona, dio ugovora o najmu obiteljskih javnih stanova koji se nalaze u dvama stambenim područjima općina Slagelse i København raskinut je ili se to očekuje. Danski sud pred kojim se vode sporovi u vezi s tim raskidima pita se čini li predmetni propis izravnu ili neizravnu diskriminaciju na temelju etničkog podrijetla. Sud naglašava da se etničko podrijetlo temelji na više čimbenika. Zasebno promatran kriterij, kao što je državljanstvo ili zemlja rođenja, nije dovoljan za utvrđivanje pripadnosti etničkoj skupini. U svrhu ispitivanja moguće izravne diskriminacije, na nacionalnom je sudu da provjeri temelji li se kriterij povezan s udjelom imigranata i njihovih potomaka stvarno na etničkom podrijetlu većine stanovnika „područja transformacije” i jesu li zbog toga u nepovoljnijem položaju, primjerice zbog povećanog rizika od prijevremenog raskida ugovora o najmu. Ako nacionalni sud utvrdi moguću neizravnu diskriminaciju, morat će provjeriti je li ona unatoč svemu opravdana. U tom se kontekstu osobito mora uvjeriti da predmetni zakon slijedi cilj u općem interesu na proporcionalan način i da se njime osobito poštuje temeljno pravo na poštovanje doma.

Danski Zakon o javnom stanovanju nalaže donošenje planova prostornog razvoja kako bi se do 1. siječnja 2030. smanjio postotak obiteljskih javnih stanova u takozvanim područjima „transformacije” (prije određena kao „izrazito getoizirana područja”). Riječ je o četvrtima koje su obilježene nepovoljnim socioekonomskim stanjem u smislu razine nezaposlenosti, kriminaliteta, obrazovanja i/ili prosječnog dohotka te činjenicom da je udio „imigranata i njihovih potomaka iz nezapadnih zemalja”¹ u tim područjima premašio 50 % tijekom posljednjih pet godina.

Provedbom planova prostornog razvoja koji se odnose na „područja transformacije” u Ringparkenu u Slagelseu i Mjølnerparkenu u Kopenhagenu, dio ugovora o najmu obiteljskih javnih stanova koji se nalaze u tim područjima raskinut je ili se to očekuje. Određeni pogođeni najmoprimci osporavaju te mjere pred nacionalnim sudom, smatrajući, među ostalim, da kriterij povezan s udjelom „imigranata i njihovih potomaka iz nezapadnih zemalja” čini izravnu ili neizravnu diskriminaciju na temelju etničkog podrijetla, koja je zabranjena pravom Unije².

Danski sud pred kojim se vode postupci o tome je uputio pitanja Sudu.

Kad je riječ o utvrđivanju uvodi li se danskim zakonom **izravna diskriminacija**³, Sud napominje kako se čini da je kriterij o kojem je riječ odlučujući za određivanje „područja transformacije” na koja se odnosi smanjenje broja obiteljskih javnih stanova. Međutim, **na nacionalnom je sudu da ispita uspostavlja li se tim kriterijem različito postupanje na temelju etničkog podrijetla većine stanovnika tih područja, što dovodi do toga da se prema njihovim stanovnicima postupa nepovoljnije nego prema stanovnicima usporedivih područja u kojima udio imigranata nije premašio prag od 50 %.**

Sud objašnjava da se pojam „etničko podrijetlo” u smislu prava Unije temelji na više elemenata, poput državljanstva,

religije, jezika, kulturnog i tradicijskog podrijetla i životne sredine. Utvrđuje se na temelju skupa čimbenika. **Ni državljanstvo ni kriterij zemlje rođenja dotične osobe ili njezinih roditelja nisu sami po sebi dovoljni za utvrđivanje pripadnosti osobe etničkoj skupini.** S druge strane, sama činjenica da opći kriterij sadržan u zakonodavstvu obuhvaća više etničkih podrijetla sama po sebi ne isključuje to da je taj kriterij izravno ili neraskidivo povezan s etničkim podrijetlom dotičnih osoba. Osim toga, kontekstualni elementi kao što su pripremni akti za takvo zakonodavstvo mogu pridonijeti utvrđenju da razmatrani kriterij čini izravnu diskriminaciju na temelju etničkog podrijetla.

U pogledu postojanja mogućeg nepovoljnijeg postupanja, Sud smatra da to može dovesti do **povećanog rizika za stanovnike „područja transformacije” da će se njihov ugovor o najmu prijevremeno raskinuti i da će stoga izgubiti svoje mjesto stanovanja.** Čini se da je taj rizik veći nego u drugim stambenim područjima s usporedivom socioekonomskom situacijom, ali u kojima udio imigranata nije premašio prag predviđen zakonom o kojem je riječ. Sud naglašava da ponižavajući ili stigmatizirajući karakter određenih kvalifikacija upotrijebljenih u zakonodavstvu ili njegovim pripremnim aktima također može dokazati postojanje nepovoljnijeg postupanja prema osobama koje imaju određeno etničko podrijetlo.

Ako nacionalni sud zaključi da taj zakon ne čini izravnu diskriminaciju, trebat će još provjeriti dovodi li on do **neizravne diskriminacije**⁴. To bi bio slučaj kad bi zakon, iako je formuliran ili primijenjen na naizgled neutralan način, u praksi stavio u posebno nepovoljan položaj osobe koje pripadaju određenim etničkim skupinama. U tom kontekstu Sud podsjeća na to da **to stavljanje u nepovoljniji položaj ne mora nužno utjecati samo na jedno etničko podrijetlo.**

Ako nacionalni sud zaključi da predmetni zakon dovodi do takvog posebno nepovoljnog položaja, na njemu će također biti da ispita nastoji li se predmetnim zakonom postići cilj u općem interesu na koji se poziva danska vlada, a kojim se nastoje riješiti problemi koji se odnose na socijalnu koheziju i integraciju u okviru danskog sustava javnog stanovanja, uz poštovanje načela proporcionalnosti. To bi podrazumijevalo, među ostalim, utvrđivanje nastoji li se tim zakonom, time što predviđa obvezu donošenja planova prostornog razvoja, postići cilj dosljednog i sustavnog promicanja socijalne kohezije, iako se ta obveza ne primjenjuje na stambena područja koja se razlikuju od „područja transformacije” samo zbog okolnosti da njihovi stanovnici nisu većinom „imigranti i njihovi potomci iz nezapadnih zemalja”. Pri ispitivanju opravdanosti trebalo bi uzeti u obzir i temeljno pravo na poštovanje doma.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst i, ovisno o slučaju, kratak prikaz presude](#) objavljuju se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293.

Snimke s objave presuda dostupne su na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106.

Ostanite povezani!



¹ „Imigrant”, u smislu danskog Zakona o javnom stanovanju, označava osobu rođenu u inozemstvu čiji nijedan od roditelja nije rođen u Danskoj i nije danski državljanin. „Potomak” je definiran kao osoba koja je rođena u Danskoj, ali nijedan od njezinih roditelja nije rođen u Danskoj i nije danski državljanin, ili oba njezina roditelja, čak i ako su rođeni u Danskoj i ako su stekli dansko državljanstvo, i dalje imaju i strano državljanstvo. Pojam „zapadne zemlje” obuhvaća države članice Europske unije, Andoru, Island, Lihtenštajn, Monako, Norvešku, Ujedinjenu Kraljevinu Velike Britanije i Sjeverne Irske, San Marino, Švicarsku, Državu Vatikanskoga Grada, Kanadu, Sjedinjene Američke Države, Australiju i Novi Zeland. Sve druge se zemlje

prema tome smatraju „nezapadnim zemljama“.

² [Direktiva Vijeća 2000/43/EZ](#) od 29. lipnja 2000. o provedbi načela jednakog postupanja prema osobama bez obzira na njihovo rasno ili etničko podrijetlo

³ Prethodno, Sud napominje da treba smatrati, pod uvjetom da to provjeri danski sud, da se Direktiva 2000/43 primjenjuje na danski sustav javnog stanovanja. Naime, stavljanje na raspolaganje stanova uz naknadu na temelju tog sustava odnosi se na pristup uslugama i pružanje usluga u smislu članka 3. stavka 1. točke (h) te direktive.

⁴ Prema Direktivi 2000/43, neizravna diskriminacija postoji ako bi naizgled neutralna odredba, kriterij ili praksa doveli skupinu osoba zbog njihova rasnog ili etničkog podrijetla u nepovoljan položaj, osim ako takva odredba, kriterij ili praksa slijede zakoniti cilj i upotrebljavaju prikladna i nužna sredstva za njegovo postizanje.